

Milieucriteria voor het maatschappelijk
verantwoord inkopen van

Gas

Versie maart 2017

1. Scope/afbakening

De productgroep Gas omvat alle gas die van het openbare gasnet en via transport over de weg betrokken wordt door een eindverbruiker. Het gas is gewonnen uit gasproductievelden in binnen- en buitenland en/of uit biomassa.

De volgende producten (met bijbehorende CPV-code) maken deel uit van de productgroep Gas:

Producten	CPV-code
Gasvormige brandstoffen	0912000-6

Dit document beschrijft de milieucriteria. Informatie over de andere onderdelen van maatschappelijk verantwoord inkopen, zoals sociale voorwaarden en social return, kunt u terugvinden op de website van PIANOo, bij de specifieke productgroep pagina: <https://www.pianoo.nl/document/10578/productgroep-gas>.

2. Belangrijkste milieueffecten

In onderstaande tabel staan de duurzaamheidsthema's en de daarbij behorende benadering voor de productgroep. In de kolom "benadering" is weergegeven hoe de "duurzaamheid" per thema kan worden beïnvloed via (de criteria van) duurzaam inkopen. In deze kolom is tevens een verwijzing opgenomen naar eisen, gunningscriteria of aandachtspunten en suggesties waarmee aan de benadering invulling kan worden gegeven. De productgroep kan ook impact hebben op andere milieuthema's maar die zijn (op dit moment) minder van belang, niet proportioneel of er zijn (vooralsnog) geen geschikte standaardcriteria voor.

Thema's:	Benadering:	Nr. eis/ criterium
Energie en klimaat CO2 emissie bij gebruik van aardgas	<ul style="list-style-type: none"> Compenseren van broeikasgassen uit fossiel gas 	ME1
	<ul style="list-style-type: none"> Inkopen van hernieuwbaar gas 	AS5, GC1, GC2, CB1
	<ul style="list-style-type: none"> Toepassen Trias Energetica 	AS1
	<ul style="list-style-type: none"> Beperken gasgebruik 	AS2, AS3, AS4
Materialen en Grondstoffen Gebruik van fossiele brandstoffen	<ul style="list-style-type: none"> Inkopen van hernieuwbaar gas 	AS5, GC1, GC2, CB1
	<ul style="list-style-type: none"> Toepassing Trias Energetica 	AS1
	<ul style="list-style-type: none"> Beperken gasgebruik 	AS2, AS3, AS4

3. Aandachtspunten en suggesties

Door al vanaf de voorbereidingsfase na te denken over de kansen en mogelijkheden voor een zo duurzaam mogelijke inkoop, kunt u komen tot meer ambitieuze of andersoortige specificaties dan de standaard minimumeisen en gunningcriteria opgenomen in dit document. In onderstaande tabel staan aandachtspunten en suggesties om duurzaamheid te bevorderen voor inkopen binnen deze productgroep.

Nr.	Aandachtspunten en suggesties (AS)
AS1	Trias energetica toepassen Trias energetica is een begrip waarmee de volgorde van drie stappen naar een zo duurzaam mogelijke energievoorziening wordt aangeduid: 1) Beperk het gebruik van energie door toepassen van vraag- en energiebesparende maatregelen; 2) Gebruik zoveel mogelijk duurzame energiebronnen om de energie die nog nodig is op te wekken; 3) Zet efficiënte technieken in om het resterende energieverbruik op te wekken.
AS2	Energie besparen Ga na of het gasverbruik kan worden verminderd door de vraag te beperken en energiebesparende maatregelen door te voeren. Energiebesparing kan de inkoop van gas (deels) vervangen. Binnen een aanbestedende dienst, worden besparingsvraagstukken vaak als een ander traject gezien. Daarnaast zijn mogelijk te nemen besparingsmaatregelen vaak gebouw gebonden maatregelen. Deze maatregelen zijn nader beschreven bij de criteria voor de productgroepen “kantoorgebouwen” (beheer en onderhoud, nieuwbouw, renovatie).
AS3	Energiezuinige apparatuur aanschaffen Overweeg, vooral bij nieuwe apparatuur, de aanschaf van energiezuinige varianten. Energiezuinige apparatuur is vaak wat duurder in aanschaf dan minder energiezuinige apparatuur, daar staat echter een lager gasverbruik en dus een lagere gasrekening tegenover.
AS4	Energiebesparingsplan opstellen Overweeg het opstellen van een energiebesparingsplan. Als het gasverbruik van een inrichting boven de 75.000 m ³ ligt, kan het wettelijk verplicht zijn (via de vergunning Wet Milieubeheer) over een energiebesparingsplan te beschikken.
AS5	Toegevoegde waarde bij groen gas initiatieven Het is voor een gemeente niet mogelijk om via een openbare aanbesteding te vragen naar energie (in dit geval gas) van de eigen grond. Indien een gemeente toch de initiatieven op eigen grondgebied wil stimuleren kan de gemeente toegevoegde waarde leveren in bijvoorbeeld het vergunningstraject, als afnemer of als investeerder.

4. Selectiecriteria

Niet bepaald voor deze productgroep.

5. Minimumeisen

Nr.	Minimumeisen (ME)
ME1	Compenseer broeikasgassen uit fossiel gas <i>Indien de aanbestedende dienst zelf een CO₂-compensatie contract heeft afgesloten voor deze activiteit/dienst, vervalt deze minimumeis.</i> De door het gasgebruik van de aanbestedende dienst vrijgekomen broeikasgassen worden voor 100% gecompenseerd.

	<p>Onder compensatie wordt verstaan: het compenseren van vrijgekomen broeikasgassen (vertaald naar CO₂-equivalenten) door het vastleggen van CO₂ in bomen of het voorkomen van CO₂-uitstoot door het investeren in duurzame energie en/of energiebesparing. Er worden geen nadere eisen gesteld aan de wijze van compensatie.</p> <p>Gebaseerd op het monitoringprotocol van de Nederlandse emissie-autoriteit wordt de CO₂-emissie als gevolg van het verbranden van aardgas als volgt berekend: $ECO_2 = B_{aardgas} * 31,65 * 10^{-6} * 56,1 * 0,995$. De emissie van aardgas bedraagt 1,767 ton CO₂ per 1000Nm³ aardgas.</p> <p><i>Toelichting</i></p> <p>Indien wordt overwogen (deels) hernieuwbaar gas in te kopen, is dit criterium voor het gedeelte hernieuwbaar gas niet van toepassing. De emissie van hernieuwbaar gas wordt gesteld op 0 ton CO₂ per Nm³. Voor de inkoop van (het deel) hernieuwbaar gas kan gunningscriterium GC1 worden gebruikt.</p> <p><i>Aandachtspunt:</i></p> <p>Mogelijke dubbeltelling bij CO₂ rechten is een punt van aandacht. De kans hierop kan worden verkleind door het aansluiten bij een bestaande standaard. Aanbevolen wordt dan ook om te vragen naar CO₂-credits waarvoor de CO₂ reductie is gerealiseerd conform de richtlijnen van de CDM methodologie: https://cdm.unfccc.int/methodologies/documentation/1511/Meth_Booklet_2015_Named.pdf</p> <p>Het Clean Development Mechanism (CDM) stelt eisen aan het vastleggen van de uitgangssituatie en aan de monitoring van een CDM mitigatie project met als doel de hoeveelheid Certified Emission Reductions (CER's) veroorzaakt door het project te bepalen. Deze methodologie is ook van toepassing op Verified Emission Reductions (VER's) en Emission Reduction Units (ERU's).</p> <p>Certificaten die aan de volgende eisen voldoen worden gehonoreerd:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Het project brengt geen schade toe, in naleving van de UN Millennium Development Goals - Het project draagt bij aan duurzame ontwikkeling - Het project betrek alle relevante belanghebbenden - Er is daadwerkelijk sprake van broeikasgasreductie en/of het vastleggen van CO₂ - Het project moet voldoen aan alle relevante wet- en Gold Standard Principles - Het project is transparant - De projectvoortgang moet worden bewaakt, gerapporteerd en geverifieerd door een onafhankelijke partij gedurende de gehele certificeringsperiode. <p>Bijvoorbeeld het Gold Standard certificaat voldoet aan genoemde eisen.</p> <p><i>Verificatie</i></p> <p>De inschrijver kan worden gevraagd het contract te overleggen met een aanbieder van CO₂-emissierechten om aan te tonen dat het gasgebruik van de opdrachtgever door de inschrijver voor 100% wordt gecompenseerd. Indien inschrijver nog niet beschikt over een dergelijk contract voor de compensatie van broeikasgassen, dient hij deze uiterlijk binnen [x] maanden na ingangsdatum van de overeenkomst te hebben afgesloten.</p>
--	---

6. Gunningscriteria

Nr.	Gunningscriteria (GC)
GC1	<p>Ken virtuele korting toe aan hernieuwbaar gas</p> <p>Ken virtuele korting toe op de aangeboden prijs evenredig aan het percentage hernieuwbaar gas. Naarmate het aandeel van het geleverde gas dat is voorzien van een gascertificaat, hoger is wordt dit onderdeel van de inschrijving naar rato hoger gewaardeerd.</p>

De Aanbestedende Dienst waardeert het leveren van hernieuwbaar gas met een meerprijs van [x]€/Nm³.

Onder een 'gascertificaat' wordt verstaan: een verklaring van een certificerende instantie dat de gasproducent met zijn installatie een bepaalde hoeveelheid hernieuwbaar gas op het net heeft ingevoegd, dan wel met andere transportmiddelen bij de afnemer van het gas heeft afgeleverd.

Dat houdt in dat de Inschrijver die (in deze aanbesteding: [volume_hernieuwbaar] Nm³) hernieuwbaar gas levert volgens onderstaande eisen, een virtuele korting krijgt toegekend van [volume_hernieuwbaar] maal [x] €/Nm³. Deze virtuele korting wordt gebruikt voor het beoordelen van de Inschrijvingen.

Om het risico van budgetoverschrijding te beperken, is het aan de Aanbestedende Dienst te overwegen een maximum te stellen aan de toe te kennen virtuele korting.

Het gascertificaat voldoet aan de volgende eisen:

1. Het is afgegeven door een gascertificerende instantie;
2. Het is aangevraagd door de hernieuwbaar-gasproducent;
3. Op het gascertificaat wordt minstens het volgende vermeld:
 - a. De bron waar het gas is geproduceerd
 - b. Een uniek identificatienummer van het gascertificaat

De gascertificerende instantie voldoet aan de volgende eisen:

1. de gascertificerende instantie is onafhankelijk van productie-, handels- en leveringsactiviteiten van gas;
2. de gascertificerende instantie krijgt van de producent de garantie dat voor het geproduceerde gas éénmaal een gascertificaat is aangevraagd;
3. de gascertificerende instantie garandeert dat voor het geproduceerde gas éénmaal een gascertificaat wordt uitgegeven;
4. de gascertificerende instantie zorgt ervoor dat het gascertificaat wordt afgegeven, overgedragen en afgeboekt.

De gascertificerende instantie kan zich zowel in Nederland als in het buitenland bevinden. De gascertificerende instantie accepteert alleen gascertificaten van uitgevende instanties indien die voldoen aan bovenstaande 7 eisen.

Toelichting

Voorbeeld:

- Leverancier A biedt een totale gasprijs van 0,40 €/Nm³, zonder hernieuwbaar gas.
- Leverancier B biedt een totale gasprijs van 0,406 €/Nm³, inclusief de levering van 10% hernieuwbaar gas.

De Aanbestedende Dienst waardeert het leveren van hernieuwbaar gas met een virtuele korting van 0,07 €/Nm³. De virtuele korting dient te worden gebaseerd op de marktprijs ten opzichte van klimaatgecompenseerd gas en op de ambities t.a.v. hernieuwbaar gas in relatie tot het beschikbare budget van de Aanbestedende Dienst.

Bij een te contracteren volume van 10 mln Nm³, wordt de beoordeling als volgt:

- Leverancier A: (10 mln Nm³ x 0,40 €c -/- 0 = € 4.000.000
- Leverancier B: (10 mln Nm³ x 0,406 €) -/- (1 mln x 0,07 €) = € 3.990.000

De opdracht wordt gegund aan Leverancier B.

Verificatie

Vertogas en gascertificaten van Vertogas voldoen in ieder geval aan de hierboven gestelde eisen aan een gascertificerende instelling en gascertificaten.

GC2	<p>Virtuele malus voor gas uit niet-gecertificeerde biomassa</p> <p>Ken virtuele malus toe op de aangeboden prijs evenredig aan het percentage hernieuwbaar gas uit biomassa dat niet gecertificeerd is conform een van de, door de EC, erkende certificeringssystemen (https://ec.europa.eu/energy/en/topics/renewable-energy/biofuels/voluntary-schemes). Naarmate het aandeel van het geleverde gas uit niet gecertificeerde biomassa, hoger is wordt dit onderdeel van de inschrijving naar rato lager gewaardeerd.</p> <p>De Aanbestedende Dienst waardeert het leveren van hernieuwbaar gas uit niet-gecertificeerde biomassa met een meerprijs van [x]€/kWh ten opzichte van andere vormen van hernieuwbaar gas of gas uit gecertificeerde biomassa.</p> <p>Om het risico van budgetoverschrijding te beperken, is het aan de Aanbestedende Dienst te overwegen een maximum te stellen aan de toe te kennen virtuele malus.</p> <p><i>Toelichting</i></p> <p>Voorbeeld:</p> <p>Leverancier A biedt een totale gasprijs van 0,60 €/Nm³, zonder hernieuwbaar gas uit biomassa, of met gecertificeerde biomassa.</p> <p>Leverancier B biedt een totale gasprijs van 0,59 €/Nm³, inclusief de levering van 40% hernieuwbaar gas uit niet-gecertificeerde biomassa.</p> <p>De Aanbestedende Dienst waardeert het leveren van niet gecertificeerde biomassa met een virtuele malus van 0,06 €/Nm³. De virtuele korting dient te worden gebaseerd op de marktprijs ten opzichte van hernieuwbaar gas uit gecertificeerde biomassa en op de ambities t.a.v. hernieuwbaar gas uit gecertificeerde biomassa in relatie tot het beschikbare budget van de Aanbestedende Dienst.</p> <p>Bij een te contracteren volume van 10 miljoen Nm³, wordt de beoordeling als volgt:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Leverancier A: 10 miljoen Nm³ x 0,61 €c = € 6.100.000 • Leverancier B: (6 miljoen Nm³ x 0,59 €c) + (4 miljoen x 0,65 €c) = € 6.140.000 <p>De opdracht wordt gegund aan Leverancier A.</p> <p><i>Verificatie</i></p> <p>De inschrijver kan worden gevraagd de garantie van oorsprong te overleggen voor het hernieuwbare gas uit biomassa, waarop staat aangegeven via welk certificeringssysteem het gecertificeerd is.</p>
-----	---

7. Contractbepalingen

Nr.	Contractbepalingen (CB)
CB1	<p>Hernieuwbaar gas</p> <p>Opdrachtnemer verstrekt jaarlijks aan Opdrachtgever met iedere jaarafrekening een overzicht van de in die periode afgeboekte gascertificaten.</p> <p><i>Toelichting</i></p> <p>Een overzicht van afgeboekte gascertificaten kan nog niet worden verstrekt wanneer er nog geen opdracht is verstrekt of overeenkomst is gesloten, gezien gascertificaten pas worden afgeboekt op het moment dat het gas daadwerkelijk wordt geleverd. Daarom wordt met behulp van de verklaring en bovenstaande contract voorwaarde verplicht gesteld na levering van het gas de bewijzen te verstrekken.</p>